

זָכַר, נִקְרָאת נְעֵרָה. אֶף כָּאן, לִיל -
עַד שְׁלֵא קִבְּלָה זָכַר. וְאֶף עַל גַּב
שְׁפָתוֹב בּוֹ שְׁמוּרִים - זָכַר הָיָה עֲתִיד
לְהִתְחַבֵּר עִמָּה. וּבִשְׁעָה שֶׁהִתְחַבֵּר
עִמָּה זָכַר, כְּתוּב הוּא הִלְיָלָה הַזֶּה
לְה' שְׁמִירִים. שְׁמוּרִים - זָכַר וּנְקֵבָה,
וּמְשׁוּם כֶּף כְּתוּב הִלְיָלָה הַזֶּה.

וּבְמִקּוּם שְׁנִמְצָאוּ זָכַר וּנְקֵבָה אֵין
שְׁבַח אֱלֹא לְזָכַר. וְכֶף שְׁבַחוּ יִשְׂרָאֵל
בְּתוֹשְׁבַחוֹתֵיהֶם לְזָכַר וְלֹא לְנְקֵבָה,
זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת טו) זֶה אֱלִי וְאַנְוָהוּ,
שְׂאִין שְׁבַח בְּמִקּוּם שְׁזָכַר וּנְקֵבָה
נִמְצָאִים אֱלֹא לְזָכַר. וְעַל זֶה (וְלֹדוֹ)
מְחַפְּסִים יִשְׂרָאֵל, שְׁפָתוֹב (יִשְׁעִיָה כוה)
זֶה ה' קִינְנוּ לוֹ נְגִילָה וּנְשַׁמְחָה
בִּישׁוּעָתוֹ. מְשׁוּם שְׁכָף עֲתִיד
לְעֲשׂוֹת לָהֶם, שְׁפָתוֹב (מִיכָה ז) כִּימִי
צֹאֲתָךְ מֵאַרְצְךָ מְצֹרִים אֲרָאֲנוּ
נִפְלְאוֹת.

וְכוֹד זֶה כֶּף הוּא - כְּמוֹ שְׁכָפָן לִיל
וְלִילָה, כֶּף עֲתִיד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְעֲשׂוֹת לָהֶם, שְׁפָתוֹב שְׁמַר מָה
מְלִילָה שְׁמַר מָה מְלִיל. מָה לְהִלָּן
שְׁמִירָה וְלִיל, אֶף כָּאן שְׁמִירָה וְלִיל.
מָה לְהִלָּן שְׁמִירָה וְלִילָה, אֶף כָּאן
שְׁמִירָה וְלִילָה.

וְלִילָה נִקְרָא אַגַּב זָכַר, זֶהוּ שְׁפָתוֹב
(יִשְׁעִיָה כא) אֲתָא בְּקָר וְגַם לִילָה. בְּקָר,
כְּמוֹ שְׁנִמְצָא (בְּרַאשִׁית יט) וַיִּשְׁכַּם
אַבְרָהָם בְּבִקְר, שֶׁהוּא מִדְתּוֹ מִמֶּשׁ.
וְכְתוּב (תְּהִלִּים ה) ה' בְּקָר תִּשְׁמַע קוֹלִי,
בְּקָר מִמֶּשׁ.

וַיִּשְׁבוּ רַבֵּי חֲזִיא וְרַבֵּי יוֹסִי, וְלָמַד
לָהֶם הַסּוּד שֶׁל תּוֹרַת כְּהֻנִּים, וְהָיוּ
חוֹזְרִים כָּל יוֹם וַיּוֹשְׁבִים לְפָנָיו. יוֹם
אֶחָד יֵצֵא רַבֵּי שְׁמַעוֹן לַחוּץ, הֵלְכוּ
עִמּוֹ, הִגִּיעוּ לְשָׂדֶה אֶחָד וַיִּשְׁבוּ.
פְּתַח רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, בֹּא רְאֵה,
כְּתוּב (קִהְלֵת ז) אֵת הַכָּל רְאִיתִי בִימֵי

דְּכָל זְמַן דְּלֹא קִבְּלַת דְּכַר, אֲתִקְרִי נְעֵר,
מִדְּקִבְּלַת דְּכַר, אֲתִקְרִי נְעֵרָה. אוֹף הָכָא, לִיל
עַד לֹא קִבְּלַת דְּכַר. וְאֶף עַל גַּב דְּכְתִיב בֵּיה
שְׁמוּרִים דְּכַר הָוָה זְמִין לְאַתְחַבְּרָא עִמָּה
וּבִשְׁעָתָא דְאַתְחַבְּר עִמָּה דְכַר, כְּתִיב, הוּא
הִלְיָלָה הַזֶּה לִי שְׁמִירִים. שְׁמִירִים: דְּכַר
וּנְוִקְבָא. וּבְגִינֵי כֶף כְּתִיב הִלְיָלָה הַזֶּה.

וּבְאַתְרַ דְּאַשְׁתְּכַחוּ דְכַר וּנְוִקְבָא, לִית שְׁבַחָא
אַלֵּא לְדְכוּרָא. וְהָכִי שְׁבַחוּ יִשְׂרָאֵל
בְּתוֹשְׁבַחוֹתֵיהוּ. לְדְכוּרָא וְלֹא לְנוֹקְבָא, הָדָא
הוּא דְכְתִיב, (שְׁמוֹת טו) זֶה אֱלִי וְאַנְוָהוּ. דְלִית
שְׁבַחָא בְּאַתְרַ דְּדְכוּרָא וּנְוִקְבָא אֲשַׁתְּכַחוּ,
אַלֵּא לְדְכוּרָא. וְעַל דָּא (נ"א וְלָדָא) מְחַפְּאֵן
יִשְׂרָאֵל, דְכְתִיב, (יִשְׁעִיָה יב) זֶה יְי' קִינְנוּ לוֹ נְגִילָה
וּנְשַׁמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ. מְשׁוּם דְהָכִי זְמִין לְמַעַבְד
לְהוּ, דְכְתִיב, (מִיכָה ו) כִּימִי צֹאֲתָךְ מֵאַרְצְךָ מְצֹרִים
אַרְאֲנוּ נִפְלְאוֹת.

וְרָזָא דָּא הָכִי הוּא, כְּגוֹוְנָא דְהָכָא לִיל וְלִילָה,
כֶּף זְמִין קִדְשָא בְרִיךְ הוּא לְמַעַבְד לְהוּ,
דְכְתִיב, (יִשְׁעִיָה כא) שׁוֹמֵר מָה מְלִילָה שׁוֹמֵר מָה
מְלִיל. מָה לְהִלָּן שְׁמִירָה וְלִיל, אוֹף כָּאן
שְׁמִירָה וְלִיל. מָה לְהִלָּן שְׁמִירָה וְלִילָה, אוֹף
כָּאן שְׁמִירָה וְלִילָה.

וְלִילָה אֲתִקְרִי אַגַּב דְכוּרָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב,
(יִשְׁעִיָה כא) אֲתָא בְּקָר וְגַם לִילָה. בְּקָר:
כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (בְּרַאשִׁית יט) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם
בְּבִקְר. דְהוּא מִדְתּוֹ מִמֶּשׁ. וְכְתִיב (תְּהִלִּים ה) יְי'
בְּקָר תִּשְׁמַע קוֹלִי, בְּקָר מִמֶּשׁ.

וַתְּבוּ ר' חֲזִיא וְר' יוֹסִי, וְאוֹלִיף לְהוּ רָזָא
דְתּוֹרַת כְּהֻנִּים, וְהָיוּ מְהִדְרֵי בְּכָל יוֹמָא
וַיִּתְּבִי קָמִיָה. חַד יוֹמָא נִפְק רַבֵּי שְׁמַעוֹן לְבַר, אֲזָלוּ בְּהַדְיָה, מָטוּ לְחַד
חִקְלָא יְתָבוּ.

פְּתַח רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, תָּא חֲזִי, כְּתִיב, (קִהְלֵת ז) אֵת הַכָּל רְאִיתִי בִימֵי הַכְּבִלִי